

KULTURUTSKOTTETS UTLÅTANDE 14/2006 rd

Regeringens proposition med förslag om godkännande av Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa och till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i fördraget som hör till området för lagstiftningen

Till utrikesutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 13 juni 2006 en proposition med förslag om godkännande av Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa och till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i fördraget som hör till området för lagstiftningen (RP 67/2006 rd) till utrikesutskottet för beredning och bestämde samtidigt att kultur-

utskottet ska lämna utlåtande till utrikesutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- planerare Suvipäivikki Mikola, undervisningsministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner det fördrag om upprättande av en konstitution för Europa som undertecknats i Rom i oktober 2004 samt lagen om sättande i kraft av fördraget.

Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa är ett internationellt fördrag mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen. Det nya enhetliga konstitutionella fördraget ersätter med vissa undantag de nu gällande fördrag som Europeiska unionen baserar sig på. Den europeiska union som grundar sig på det nya fördraget är i juridiskt och politiskt hänseende en efterföljare

till den nuvarande Europeiska unionen. Genom det konstitutionella fördraget förenas Europeiska gemenskapen och den union som bildats genom Fördraget om Europeiska unionen till en enda, enhetlig juridisk person. De centrala målen för totalrevideringen är att förenkla och förtydliga grundfördragen, få unionen att fungera effektivare och föra den närmare medborgarna.

Lagen avses träda i kraft samtidigt med Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa, vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av republikens president.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Kulturutskottet har behandlat ärendet i de delar som hänför sig till utskottets behörighetsområde i våras i sitt utlåtande om statsrådets redogörelse om Europeiska unionens konstitution (KuUU 7/2006 rd — SRR 6/2006 rd). Det hänvisar till utlåtandet.

I fördraget ingår inga ändringar jämfört med de gällande fördragen i bestämmelserna om kultur (artikel III-280) eller utbildning, ungdoms- och idrottsfrågor och yrkesutbildning (artikel III-282). Men ändringarna i bestämmelserna om den gemensamma handelspolitiken inverkar på handeln med utbildningstjänster. Ett nytt politikområde i fördraget är idrottsfrågor (artikel III-282), som unionen för tillfället inte har någon som helst befogenhet på. I befogenhetsförteckningen räknas idrottsfrågor till områdena för stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder.

Det som är nytt i bestämmelserna om forskning och teknik är att unionens verksamhet ska syfta till att åstadkomma ett europeiskt forskningsområde med fri rörlighet för forskare, vetenskapliga rön och teknik. I fördraget anges en ny rättslig grund (artikel III-251.4) för nödvändiga åtgärder för att genomföra det europeiska forskningsområdet. Utskottet kan acceptera förhandlingsresultatet, eftersom bestämmelserna inte inverkar på den nationella forskningspolitiken. Enligt förklaring 21 kommer unionen vederbörligen att beakta de grundläggande riktlinjerna och valen i medlemsstaternas forskningspolitik när den vidtar åtgärder inom forskning och teknisk utveckling. Specialbestämmelsen i befogenhetsförteckningen om att unionens utövande av sin befogenhet inte får leda till att medlemsstaterna hindras från att utöva sina befogenheter trots att det handlar om delad befogenhet mellan unionen och medlemsstaterna (artikel I-14.3) gäller också forskning.

I kapitlet om den inre marknaden ingår en ny rättslig grund (artikel III-176) som ska möjliggöra ett europeiskt skydd för immateriella rättigheter. Det bidrar till att förenkla och tydligare-

göra fördraget och ligger i Finlands intresse, som är att flexibilitetsklausulen ska tillämpas bara i exceptionella situationer.

För kulturella och audiovisuella tjänster och utbildningstjänster betyder det konstitutionella fördraget att unionens behörighet förändras och att medlemsstaternas delade befogenhet blir unionens exklusiva befogenhet.

I bestämmelserna om den gemensamma handelspolitiken ingår en särskild bestämmelse om handel med sociala tjänster och tjänster som avser utbildning och hälso- och sjukvård. På sådana områden ska rådet besluta med enhällighet när det gäller ingående av avtal, om avtalen riskerar att allvarligt störa den nationella organisationen av sådana tjänster och inverka negativt på medlemsstaternas ansvar för att tillhandahålla dem. På områden som rör handel med kulturella och audiovisuella tjänster beslutar rådet med enhällighet om ingående av avtal, om avtalen riskerar att negativt påverka unionens kulturella och språkliga mångfald.

Att befogenheten förvandlas från delad till exklusiv betyder att förfarandet vid s.k. blanda- de avtal ersätts med uteslutande unionsavtal. Avtalen betraktas då som unionsfrågor som riksdagen behandlar redan innan de antas i unionen och som den uttalar sin mening om till regeringen. Utskottet hänvisar till sitt tidigare utlåtande. Det understryker fortfarande att det nuvarande beredningssystemet bör ses över och utbildning, kultur och sociala tjänster bör få sina egna förhandlingsdelegationer i stället för den snäva sektion de nu har tillgång till och att delegationerna och ministerieberedningen bör hålla nära kontakt med det behöriga fackutskottet när respektive handelsavtal förbereds och kommer upp till beslut.

Med stöd av det som sagts ovan anser kulturutskottet att regeringens proposition om godkännande av Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa och till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i fördraget som hör till området för lagstiftningen kan accepteras i de delar

som hänför sig till utskottets behörighetsområde.

Utlåtande

Kulturutskottet föreslår

att utrikesutskottet ska beakta vad som sagts ovan.

Helsingfors den 11 oktober 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kaarina Dromberg /saml (delvis)
vordf. Säte Tahvanainen /sd
medl. Esko Ahonen /cent
Sinikka Hurskainen /sd
Tuomo Hänninen /cent
Tatja Karvonen /cent
Rauno Kettunen /cent
Minna Lintonen /sd

Mikaela Nylander /sv (delvis)
Kirsi Ojansuu /gröna
Seppo Särkiniemi /cent (delvis)
Marja Tiura /saml
Jutta Urpilainen /sd (delvis)
Raija Vahasalo /saml
Unto Valpas /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Marjo Hakkila.